

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési ár

egy negyedévre 1 frt, félévre 2 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 265. szám, özv. Fried József né úrnő házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket

és nyilvántári közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Regálelicitáció.

Szentes, 1889. december 11.

Holnap és holnapután indul meg a regálelicitáció városunkban, amelynek célja, hogy a tanács tájékozódást szerezzen magának arra nézve: mi módon értékesíthetné ezt a kincstártól átvett jogot úgy, hogy az a városra minél nagyobb haszonnal s a mellett az italfogyasztó közönségre is azzal az előnyvel járjon, amelyet a jog hasznosításánál csak a szabad verseny adhat meg?

Tudomásunk szerint a tanács az italmérsi jog-értékesítés módjára nézve kíván magának tájékozódást szerezni, mielőtt egy kész javaslattal lép ez iránt a f. hó 16 án tartandó közgyűlés elé.

Először ugyanis nyílt árverést tart holnap az eddigi rátarendszer alapján, ahol minden egyes ráta fölött megindul a licitáció, hogy aztán az így nyert legmagasabb ajánlatokból az egésznek végösszege összeszámoltatván, kitűnjék: vajjon ez a rendszer megadja-e a városnak azt a kártalanítást, amelyre törekednie kell, hogy a költségvetése bevételeiben megbillent egyensúlyt helyreállítsa.

A második módszer szerint, szintén nyílt árverés útján kísérli meg a tanács az italmérsi jog együttes kiadását, a nagyvendéglő kivételével, mely versenynél azonban elfogad olyan ajánlatokat is, melyek az italmérsi jogot a nagyvendéglőben is birni óhajtják — bár az épülete magára nem reflektálnak.

A nagyvendéglő épületeire vonatkozó e különlegességnél a tanácsot az a felfogás vezérli, mintha az épület és ráta jelenlegi bérlőjének joga volna — szerződése értelmében — ez épületeket tovább is bérleni birni — mely felfogásnak helytelenségét majd alább kifejtjük.

Végre, ha ez a két mód nem nyújtana kellő kárpótást az italmérsi jog államosítása folytán bekövetkezett veszteséget: hátra volna a harmadik módszer, a házi kezelés, mely ismét kétféle, amennyiben vagy közvetlen maga a város kezelné egy e célra szervezett tisztséggel vagy pedig — mint a fogyasztási adót is — oly egyénnel kezeltené, ki kellő biztosítékok képes nyújtani.

Hogy a tanács figyelmé a hírlapilag felvetett minden módszerre kiterjed és mindenikre nézve kellő tájékozódást óhajt magának szerezni, mielőtt az ügyet a közgyűlés elhatározása elé viszi: csak dicséretére válik és helyeslendő.

Nem csekély dolog az, amiről itt szó van.

A városnak, az italmérsi jog a

legutóbbi években 29 ezer forintot jövedelmezett. Az új törvény folytán bekövetkezett új jogviszony ezt a jövedelmet 18 ezer forintra szállította le és így kerek 11 ezer forint az, amivel a költségvetés bevételi rovata csökkent; amiből nyilvánvaló, hogy a kincstártól 31 ezer forintért bérbé vett italmérsi jognak oly értékesítésére kell törekednünk, mely ezt a 11 ezer forint differenciát a legkisebb minimumra szállítja alá.

Annak idején, mikor a kincstár a jognak értékesítését oly módon kísérlette meg nálunk, hogy a meglévő koresmárosokat szólította fel egyezsége, tudjuk, hogy 20 koresmáros kivételével, a többi együttesen 24 ezer forintot ajánlott fel a kincstárnak az italmérés megváltása címén.

Azt hisszük, ez az ajánlat hozzávetőleges képét adja a holnap tartandó rátánkenti árverésnek s ha annak a húsz rátának az értéket egyre-másra 200 frtra tesszük, — 28—29 ezer forint lesz újból az eredmény mint volt az előző évben. Talán ezerral több, vagy esetleg 1—2 száz forinttal kevesebb.

Az árverés ez eredményéhez hozzá kell vennünk azt a 6 ezer—6500 frtot, melyet a város, az italmérsi jogosultság megváltása címén kap az egyes felektől s e két összeg: 36 ezer—36500 frt az, amit a rátarendszerrel a város, mint maximumot elér.

Mint hogy pedig a kincstárnak 31 ezer frt bérösszeget fizetünk, nyilvánvaló, hogy 5500 frt térül csak meg ez úton abból a 11 ezer forintból, melylyel az italmérsi jog államosítása folytán a bevételünk csökkent s így a rátarendszer teljes kártalanítást nem nyújt.

Nem nyújt azonban teljes kártalanítást a házi kezelés sem, vagy legalább is kiszámíthatatlan, hogy fog-e nyújtani? Természetes, hogy itt nem szönlünk arról, hogy ez a házi kezelés a fogyasztási adó kezelésének módja szerint történjék, mert ez ellen a legerélyesebben tiltakozunk s van okunk rá ez cselekedni — hanem szönlünk a házi kezelés azon módjáról, amelyet Aradi Kálmán rendőrkapitány ajánlott s amely szerint egy javadalmi tisztség állíttatnék.

E módszer mindenesetre kísérlet volna csupán s mint ilyen: végeredményében előre kiszámíthatatlan, esélyeiben megbízhatatlan, bár nem tagadható, hogy — főleg a két javadalom: a fogyasztási adó és italmérsi illeték egy bizottság által kezelve, megérdemelne az ily kísérletet.

Nézzük azonban a harmadik módszert, az italmérsi jog együttes kia-

dását, amely egyértelmű volna egy albérlettel.

A várost — mikor e jogot a kincstártól bérbé vette, az az eszme vezérelte, hogy ez az egész közönség úgye s hogy kötelessége e bérletbe belemenni, ha semmi nyereség nem kínálkozik is belőle, pusztán azért, mert fenn kell tartani az italmérésben is a nyílt vesenyt amely megszűnik, ha az egész jogot egy magánvállalkozó, a feltétlen rendelkezés jógával bírja és monopolizálja.

Ez eszme helyes volna megdönthetetlen s abból kifolyólag, ha már most a város az egész jogot, együttesen akarja bérbé adni — albérletnek — ezt csak úgy teheti, ha ez az albérlet a szabad versenyt nem korlátozza, vagyis: *nem erőszakolja rá a maga gyártotta rozsz italt a koresmárosokra és nem tartja fenn magának korlátlanul a koresmadás jógát.*

Minden más bérlő számításon kívül kell hogy essék, mert különben a fogyasztó közönség érdeke nem megóva, sőt erősebben lesz csonkítva, mint lett volna akkor, ha a kincstártól veszi ki ez a magánbérlő a jogot.

Hogy ez így van: ezt fölösleges bizonyítgatni. Mert míg a kincstár 31.560 frtért adta volna a jogot annak a magánbérlőnek, a város — mert maga is hasznot akar kitűni a bérletből — bizonyosan drágábban fogja adni s az a bérlő ezt a bértöbbletet is a maga gyártotta italokból akarja fedezni s ezen fölül magának kell hasznot biztosítani.

E ponthoz érve, lássuk már most, mit akar a tanács?

Ha a rátánkenti való árverés nem úgy sikerül, mint gondolják, akkor együttesen, egy bérlőnek adja ki, szintén árverés útján a jogot és az együttes bérlőtől kiveszi a nagyvendéglőt az okon, mert a jelenlegi bérlő szerződése még nem járt le.

Kontemplálja azonban, hogy esetleg az együttes bérletben a nagyvendéglő italmérsi joga is befoglaltassék s csak az épületek hagyassanak a jelenlegi bérlő birtokában.

Amidőn ezt így kicikalmazta magának, a tanácsot az a téves jogfelfogás vezérelte, mintha a nagyvendéglő bérszerződését az újvétel bekövetkező változott jogviszony nem oldotta volna fel s a város, ha a nagyvendéglőt is befoglalja az együttes italmérsi jogbérbeadásba, ezzel egy pórt idézne fel maga ellen, melynek kimenetele legalább is kétes.

Nos, ez a jogfelfogás, akárhonnan ered, nem gyökerez a törvényben, mert

az ily esetekben minden kétélyt kizáróan, intézkedik.

A törvény az ily esetekre azt mondja az átmeneti intézkedésekben, 91. §:

„1889 évi december 21-én az italmérsé si jogra és annak hasznosítására szolgáló épületek és beltelkekre vonatkozó bérleti szerződés megszűnésén s ezen megszűnés okából a kincstár ellen semmiféle kárterítési igény nem támasztható; de amennyiben az állam italmérsési joga azon községben, amelyben ily épületek és beltelkek léteznek, továbbá is bérbe adatik, méltó módon feltételek mellett az ily épületek és telkek bérletnek, más vállalkozásokkal szemben elsőbbség adandó.“

E törvénycikkből világos, hogy a nagyvendéglő mostani bérletjének a város, mint a kincstár italmérsési jogbérleje ellen semmiféle követelése sem állhat fenn.

Más kérdés azonban az, hogy követelhet-e kárterítést a várostól mint épület-tulajdonostól és erre nézve a szerződés szövege adhatja csak meg a választ.

Feltételezzük azonban, hogy Szentes város tanácsa volt legalább is óvatos, mint p. Mindszent község elöljárósága és a szerződésbe felvette azt: hogy amennyiben a jogviszonyok a bérlet ideje alatt változnak, a szerződés az épületekre nézve is megszűnik.

Ha ez nem történt, ha ez a pont a nagyvendéglő fölött kötött bérszerződésben nincs benne: a tanács, leginkább pedig a városi ügyész oly muladekossággal vádjá alá esnek, mely a vétkes könnyelműséggel azonos; mert a regálegjog állomása nem új eszme, több mint tíz éve kísért és épp ezért ez óvatossággal, még egy csárdá bérlete iránt kötött szerződésnél is élnie kell vala.

Visszatérve már most az italmérsési jog együttes kiadására, ez szerintünk csakis a nagyvendéglő jogának belevonásával történhet meg, mert különben ez az egyetlen objektum maga képes megbénítani az egész város italmérsési jogát, leszorítva a verseny teréről az összes többi kocsmát.

És ez természetes.

A nagyvendéglő évi bérösszege ma 9 ezer forint, amibe az összes bolthelyiségek, továbbá az úgynevezett kapcsolók is befigyeltetnek.

Visszatérül a vendéglősnek e bérösszegeből 1500 frt, amit a bolthelyiségek után kap és 3000 frt, amit a kapcsolók albérletéért kap, összesen 4500 frt, vagyis a bérösszeg fele. A másik feléért bírja a vendéglő összes helyiségeit és e helyiségek italmérsési jogát, melyet szabadon gyakorolhat és amelyre milyen versenyt támaszthat a többi kocsmának, hogy értékük és forgalmuk felére redukálódna.

Az italmérsési jogot tehát csakis úgy lehet — józan számítással — együttesen értékesíteni, ha ebből a nagyvendéglő italmérsési joga nincs kizárva; míg az épületek, ha a fentemlített pont a város által kötött szerződésben nincs benne, esetleg a jelenlegi bérleti birtokában maradhatnak.

S ami már most végül a jog együttes bérbeadását illeti, ismétljük — ez csak úgy történhet, ha a bérlet az italmérsésben a szabad versenyt nem korlátozza, vagyis nem erőszakolja rá a maga által a kocsmárosokra.

Ez az első, elengedhetlen feltétel, mely mellett természetesen egy oly bérletnek adandó az előny, ki kellő biztosítékot képes nyújtani és a jogért olyan bérösszeget ajánl fel, mely a várost a változott jogviszonyból bekövetkező veszteségeért lehetőleg vagy egészen is kártalanítja.

Úgy tudjuk, hogy lesz ilyen ajánlattevő is ha lesz — jó lesz el nem szalasztani.

A nagyértekezlet. Az újonnan választott és virilis megyebizottsági tagok csaknem teljes számban jelentek meg azon a nagy értekezletben, melyet a küszöbön levő megyei tisztújítás érdekében hívott össze Kiss Zsigmond megyebizottsági tag a f. hó 10-ének délutánjára. Bábéli zavar, egy ki nem gomolyítható chaos, a diszkantól kezdve a básszbuftóig menő mindenféle hangum dicszónás egybeolvadása jellegzi az egész értekezletet, mely — amint ez előre látható volt — nem vezetett a kívánt eredményre. Az elnöklő Kiss Zsigmond szép és mélyen átgondolt megnyitó beszéde, Fekete Márton megyebizottsági tag magvas, minden ízében az ügy fontosságától áthatott felszólalása, minden — minden kárbaeszt és ez természetes is azok után, ahogy megyénkben, a küszöbön levő választással szemben a pártállások kihegyezőlték. Csak pillanatokra tudott magának — a jelölések érdemében — meghallgatást szerezni Novák József orsz. képviselő, ki mindenkor egyenesen és kizárólag a tárgyhoz szólt és minden felszólalásával egy-egy oszlop állásra tette meg jelölési indítványát. Több ízben szólalt fel Sina Ferencz, mindannyiszor azt hangoztatva, hogy nem tudni: kik pályáznak, tehát bajos a jelölés. Pedig hát mint pártelnök és szerkesztő már több ízben számot adott a lapjában pártja jelöléséről s így e felszólalások, amennyiben tudnivaló, hogy itt nem választásról, hanem pusztán jelölésről lehet szó, éppen az ő pártja részéről nélkülöztek minden alapot. A tanácskozás menetének humoros oldala is volt: br. Maasburg Sándor sikerült feljajdulása, mely általános derültséget keltett, bár épen nem sikerült gátat vetnie annak a szó és beszédáradatnak, mely a tanácskozás elején csupa elvi jelentőségű kérdések megvitatásával fecserele óraszám az időt. A terem kepe is érdekes tanulmányul szolgált. A hegymögök és sínek tábora a főajtó felé jobbra, a nagy kályhánál tömörült, egyes előőrsoket bocsátva csak a baloldal felé, míg a három nagy ablak frontját és a baloldalt teljesen megtöltötte a Stammer-párt, ez által a 19 iki választás eredményét már előre megadván. Végre mikor a szóáradat már előntésnél fenyegetett mindent és a személyes élt sem nélkülözötte, felállt Novák József orsz. képviselő és áttérve az értekezlet tulajdonképeni céljára, megtette a maga jelölését az alispáni állásra Stammer Sándor személyében. Freneitikus „effen“ dörgött végig a termen e jelölésre, mely akkor sem szűnt meg Stammer nevét hangoztatni, mikor Sina Ferencz ugyan- csak az alispáni állásra Balogh Jánost jelölte pártja nevében. És ez a jelenet háromszor, 3 jelölésnél ismétlődött. A Stammer párt nevében Novák József a főjegyzői állásra dr. Csató Zsigmondot jelölte, ez ellen a Balogh-Sina konzorcium dr. Filó Lajost nevezte meg. Szép jellemvonása volt a Stammer-pártnak a következő jelölés, az árvaszéki elnök

állásra, amelyre a párt nevében ismét Novák József jelölte az eddigi árvaszéki elnököt Balogh Jánost, ki e szerint — ha ez állásra is pályáz és megválasztatik: ezt az ellenpárt lovagiasságának fogja köszönni, mert pártja ez állásra Réti Ferencz csongrádi ügyvédet jelöli ellene, kiről már megjegyeztük egyszer, hogy a vármegye igen jó erőt nyerne benne. E három kettősjelölés után a zürzavár elérte a legmagasabb fokot és nyilvánvaló lón, hogy ez az egész értekezlet, mint meddő oszlik majd széte és legfőképpen az a gyakorlati eredménye lesz, hogy a két párt benézett egymás kártyájába és számot vehet mindenik a saját erejével. Kétségtelemű vált, hogy a tanácskozás és értekezés ezen a megkezdett alapon, a két párt között, együttesen nem folyhat tovább és ennek a meggyőződésnek adott kifejezést Novák József orsz. képviselő is, amikor kijelentette, hogy legtanácsosabbnak véli az adott viszonyok közt, ha a két párt különválva folytatja értekezését és mindenik megállapítja külön-külön kit öhajt egy — vagy más tiszti állásra megválasztani. Csaknem fél óráig folyt és fölött még a vita, mikor végre a többség is hasonló meggyőződésre jutott és a nagy teremből kivonult a kis terembe, hogy ott a maga jelöléseit megejtse és erőt számba vegye. A nagy teremben maradt kisebbség aztán, egyedül látva magát a csatatéren, felszedte sebesültjeit és holtjait és végkép eltávozott a székepületből. Míg a nagy teremben a kisebbség és sebesült-felszedése történt, a kis terembe kivonult párt azon kezdte, hogy számon vette az erőt, mely céliből szigorú összerást eszközölt, hogy tudja: kikre számítat a választási tusában; ezután megejtette kijelöléseit a következőkben: Alispán: Stammer Sándor; főjegyző: dr. Csató Zsigmond; árvaszéki elnök: ha az alispánra nem pályáz, Balogh János, ellenesben nyílt kérdésnek hagyatik; Ügyész: Soós Pál; pénztárnok: Sarkadi N. Antal; ellenőr: Veszsi Imre; árvaszéki elnökök: I. Onódy Géza, II. dr. Lakos Imre, III. dr. Bartha Kálmán. Főszolgabírák, a dorosmai járásban dr. Kelenen Béla, mindszenti járásban Vidovich Antal, csongrádi járásban dr. Cicatricis Lajos; oljegyzők: I. Zolnay Kálmán, II. Mátffy Kálmán; szolgabírák: Bláskik Márton, Sióghy Bálint, Kossa László és dr. Sulez Lajos. A kijelölt bizottságba beaválasztandók: Fekete Márton, Kovács Imrét és Kristó Nagy Istvánt jelöli ki a párt. Mely határozatok után a külön értekezlet is feloszlott.

Magyei közgyűlés.

Egészen úgy volt, mint a színházban. Az üldözött erény, az intrikus, a bohóc ki minden leben kanál s a népszufmüvek elmaradhatlan kelléke: a népség, katonaság, de sőt az üldözött erény védelmére kelő rettehetetlen hős is — minden együtt volt, hogy a családát tökéletessé tegye s ha mégis csalódtunk, ennek is megvolt a szüpadokra hozott sejtésebb termékekben gyökerező indító oka, mert bizony, különösen az újabb időben gyakran megesis, hogy a közönség abban a várakozásban megy a színházba, miszerint drámai bemutatás lesz s aztán az előadás folyamán egyszer csak arra ébred, hogy tulajdonképen bohózat az, amit a világot jelentő deszkákön a színeszek játszanak.

Példa erre a nemzeti színházban nemrég színezehozott „Eca“ című színmű és viz-

szaukalmazva a közgyűlésünkre: pelda reá az a *tragikomédia*, amelyet Csongrád megye tegnap közgyűlésének közönsége előtt akart inszcenfrózi *Sima* Ferenc megbízottsági tag s amely úgy indult ugyan, mint egy igazí tragédia: *kísérleties hangon*; de úgy végződött mint egy *komédia*, bár nem nélkülözte a színpadi termelkek legfőbb attribútumát: a drámai igazságszolgáltatást, amelynél fogva a szereplők mindenike megkapta a maga méltó jutalmát.

A legfőbb és legörvendetesebb dolog pedig ebben a közgyűlési arenában szírekerült tragikomédiában az, hogy megbizonyosodtunk arról, miszerint nálunk sem halt még ki a gánes és fölelem nélkül való lakogok száma, mint azt *Fekete* Márton megbízottsági tag nemes hévvel előadott higgadt beszéde megmutatta; de megbizonyosodtunk arról is, hogy *amaz ismeretes morális jogérzetre való örökös hivatkozás*, épp az által, hogy untalan oda lesz dova a küzdelemre, már nagyon elkopott éreceske, amelynek értéke azou mód devalválódik, mint a boldog emlékezetű óriás 30 krajcáros rézpénzeké, melyek tulajdonosai egy szép reggelen arra ébredtek, *hogy amit ők eddig 30 krajcár gondoltak, az tulajdonképen csak 2 garas*.

Hjah, hiába! Semmivel sem szabad a tulságig élünk, ha mindjárt *jogérzet* is az, mert még ennek a tulságig vitt hiánytorgatása is csomórt idéz elő, s azt ma már mindenki elképzeli magának, hogy az a *jogérzet*, mely most, a csongrádi főszolgabíró *egyszerű rendintévélye* alkalmából olyan erősen megköveteli, hogy az ebből folyó vizsgálat az alispánra is kiterjesztessék, nagyon de nagyon mélyen aludt, valóságos naroktikus álomban volt elmerülve akkor, mikor Szentes város árvapéndzárú sikkasztásából kifolyólag (ezt per analógiám hozzuk fel) az kellett volna követelnie, hogy ez ügyben, mely *széltében hosszabban* nemcsak közvetlen érdekelte, de **telemes** összeggel meg is károsította Szentes város árvaít, — ismételtük, *az kellett volna követelnie, hogy ez alkalmából Szentes város polgármestere élen is megindíttassék a fegyelmi vizsgálat, amivel inkább, mert azt maga ama nevezetes bánygy főrengészki vértárgyalása hivatalosan is beigazolta, hogy a polgármester az ellenőrzést sehogyssem gyakorolta s e tányt az illet meghozatalánál pláne enyhítő körülményül tudta be a bíróság.*

Csak hogy persze — erre az a **morális jogérzet** azt mondja, hogy az éhrsztó szerkezeté akkor nem volt felhúva s ha lett volna is, hát: *ez nem az ispán ár téleme*.

A gyűlés lefolyását különben a következőkben adjuk:

Elnök: *Zsilinszky* Mihály főispán.

Jegyző: *Csontvári* Lajos megyei aljegyző.

Előlk 10 órakor megnyitván a gyűlést, rövid beszédben azon megjegyződést tolmácsolja, hogy a tárgyalás azal a higgadt komolysággal fog megtörténni, melyet a vármegye közigazgatási érleke megkíván, e megjegyződésben felvölvi a megjelenteket.

A tárgysorozat előtt *Sima* Ferenc interpellációt intéz a fő- illetve az alispánhoz, hogy a csongrádi ügy, a közg. biz. határozata ellenére, miért nincs a tárgysorozatba felvéve?

A főispán válasza kiemeli, hogy ezt az ügyet az alispáni évnegyedes jelentés felől s így máljában lesz minden képviselőnek, hogy erre észrevételét megtegye.

Ezután a tárgysorozat első pontja értelmében felolvastatik az alispán évnegyedes jelentése, mely a keramit út kiépítését jelzi, majd áttér a csongrádi eseményekre s az ezzel kapcsolatban szükségessé vált fegyel-

mi vizsgálatokra, s végül az összes közigazgatási ágak helyzetének hű képét tükörözi vissza.

A jelentés felolvasása után jött az a nagy arányokba szabott tragédia, melyről tudóstánok bevezető részében szözlünk.

Sima Ferenc kísérletiesen melábus hangon hivatkozik a **morális jogérzetre**, amelynek helyét, újával, a szívetájan untalan meg is kopogtatja, mintha azt kérdezné tőle: *„Héj! éven vagy-e?”*

És a **morális jogérzet** ez alkalommal azt felelte: *„Éven vagyok, csak hivatkoz rám, de gydnar ám, hogy idközben el ne szunyogdjam!”*

Ebből kifolyólag követeli, hogy a csongrádi ügy iratit felolvastassanak, mert ez Csongrádvármegyét *„széltében hosszabban”* érdekl.

„Nem követeljük! Tudomásul vesszük a jelentést!” zúgta a többség, mire az interpellált **morális jogérzete** az előkhöz fordult segítségért, ki elég szívtelen volt ezt tőle megtagadni, egy kis leckét adva a segítségkérésnek abból, *hogy nem szükséges őt jogai ismeretével oktatnia.*

Eközben untalan felzúgott a többség: *„Nem követeljük a felolvasást!”* „Tudomásul vesszük a jelentést!” s a szónok erre indítatva érezte magát kijelenteni, hogy ő azt nem fogadja el, apróra megmagyarázva, hogy ezt azért nem teheti, mert a csongrádi ügy így és így áll és az **alispán morális jogérzete**nek is meg kell szólna, még pedig úgy, hogy a csongrádi ügyet felvilágosítsa, sőt *amaga élen fegyelmi vizsgálatot kérjen.*

Ugy látszik, a többség a *„Szentesi Lap”* az napi számát olvasta, mielőtt a gyűlésre feljött, mert ekkor hangzott a közbeszólás *„oh, hó!”* „*hó-hó!”* melyet okvetlen a szónok tő lapjából tanultak meg. (Mellesleg mondva, ez nem a legjobb észlelése vall.)

Stammer Sándor alispán multjára való hivatkozással hű képét adja a csongrádi ügy jelen állásának s kérdi: mulasztott-e ő kötelességet? A legnagyobb indignációval utasítja vissza azt a feltérvést, mely a közelmultban ellene felhozott, mintha ő a mulasztást palástolni iparkodott volna s miut jogállamban páratlan esetet emílt fel, hogy ellene az alkalomból *Sima* Ferenc fegyelmi vizsgálat elrendelését kérte a közigazgatási bizottságnak.

Sima Ferenc nem veszi tudomásul az alispán választát, mert azt **morális jogérzete** nem engedi, ismétli hogy az a csongrádi ügy *„széltében hosszabban”* érdekl a vármegyét és hogy a fegyelmi vizsgálatot igenis kikellert volna terjeszteni az alispánra is.

S ekkor állt fel *Fekete* Márton, hogy nemes hévvel vessé közebe szavát a szertelen szenvedélyek harcában s logikái ellet kimutassa, mennyire túlhajtott dolog, e kérdéssel itt és most, mikor ez ügy a vizsgálat stádiumában van, ily behatóan foglalkozni. Szepen átgondolt és előadott beszéde végén tudomásul vétetni kéri az alispáni jelentést.

Az ügyhöz még *Udvardi* szolt hozzá az ő mindentudásával, majd ismét *Sima* Ferenc, mire a többség, a főispán azon kijelentésére, hogy tudni fogja ő a kötelességet, hi szükség lesz rá, az alispánnal szemben is teljesíteni, zajos éljenzéssel tudomásul veszi az alispáni jelentést és *Sima* Ferenc kijelenti, hogy ilyen körülmények közt ő is tudomásul veszi.

A tárgysorozat második pontjánál, a vármegyei tüzibiztos állás szervezésére vonatkozó szabályrendelet tervezetnél *Sima* Ferenc az *„törvényre hivatkozva*, kívánja, hogy ez állás is választás útján töltsessék be és a tervezetnél csekélyebb javadalmazással, 2 tüzibiztos állás szerveztessék, mi vézből a javaslatot ismét a bizottsághoz indítványozza utasítani.

Fekete Márton a nagy törvénytudót kitanítja, hogy épen az a törvény, amelyre hivatkozik, a főispán kinevezési jogának tartja fenn azt az állást és ez helyes is. Azonban ő is 2 tüzibiztos állást óhajt szervezteni, még pedig, igen helyesen, *magasabb áttálatánnyal* dotálva.

A többség ez indítványt elfogadja és a tervezetet a bizottsághoz utasítja.

A harmadik pont, amilyen ártalmatlannak látszott, olyan sok villámot rejtgetett a méhében.

Az állandó bíráló választmány jelentést tesz arról, hogy dr. *Perel* János megválasztását megemissífterte és az új választás határnapjúl 1890. január 15 ikét, választási helyül a kaszinót jelöli ki.

Sima Ferenc **morális jogérzete** ezt nem tűri. A kaszinótagok korteskednek, viszáneik a tagsági jogokkal s így kívánja, hogy a választás a csérteszekben legyen.

Kristó Nagy István kel a megtámadott kaszinó védelmére. Ő ugyan nem bánja, akárhol lesz a választás, de *Sima* vádjait, mint alaptalanokat visszautasítja.

Fekete Márton szintén helytelennek tartja e kérdés ily módon történt felvetését, mire *Sima* Ferenc és *Kristó Nagy* István közt éles szóváltás keletkezik.

Sima Ferenc azt állítja, hogy *Kristó N. István* fiait és *Albertényi* Antal korteskedtek (*Albertényi* kétszer közbeszól: *„Nem igaz!”*; „de nem igaz!”).

Kristó visszavágja a tromfot s végre a főispán tapintatossága cseszesíti el a vitát, mely után a szavazás helyéül a kisváros-háza épülete tüzetik ki.

A tisztújító közgyűlés napjúl a f. hó 19 ét határozta a közgyűlés, melynek további lefolyásáról lapunk legközelebbi számában írunk.

Üjdonságok.

Szentes, 1889. dec. 11.

— **Városi közgyűlés.** December havi rendes közgyűlést a f. hó 16-án és a következő napokon tartja meg Szentes város képviselőtestülete, mely alkalommal a jövő évi költségvetés, a regálejog bérletének hasznosítása és a behozandó új kövezetvám fölött fog a közgyűlés határozni. Mindezen ügyek oly fontosak, annyira életbevágók, hogy nem ajánlhatjuk eléggé a képviselőknek a minél teljesebb számban való megjelenést. A regálejog értékestéséről lapunk mai számának vezércikkében kimerítően írunk, a költségvetést már két cikkben letárgyaltuk ugyan, de még visszatérünk egy nagy hiányára; a kövezetvám behozatalának tervezetéről pedig lapunk szombati számában fogunk írni. A közgyűlésen különben választás is lesz; az újonnan szervezett II. aljegyzői állás most töltesik be s így van reményünk rá, hogy nagy lesz az érdeklődés is.

— **Öváció.** Szentes város iparos polgárai fényes elégteltel szorgáltattak *Stammer* Sándor alispánnak amaz alacsony gyanúsítással szemben, mely 40 éves közzszolgálatának tiszta multjára a legutóbbi közigazgatási bizottsági gyűlés alkalmából, homályt iparkodott minden áron vetni. A városalkotó elem magja: ezek a szerény iparosok, akiké nem a mult, nem is a jelen, hanem csak a jövő, megemlékeztek arról, hogy *Stammer* Sándor alispán kezdeményezésének köszönheti lététél az iparos és gazdakör s hogy e férfiu mögött, ki hivatalviselésben öszült meg, egy szepőtlen mult áll, 40 éve a közzszolgálatnak, amelyben ha voltak is talán grengéi — ezek csak ellenségeinek javára váltak, de sohasem vezették jogtalan, igaztalan cselekedetre, soha bosszúállásra s a hatalommal való visszaélésre. Ezt az érdemet kitüntetni, ennek a tisztaköz, *szereynen élt és dacára ennek fel nem gazdagodott* tisztviselőnek közhasznú munkásságára iránt való tisztelőtük és szeretetüknek kifejezését adni, vonultak Szentes város iparosai hétfőn este, mintegy kétszáz fáklja fénye mellett, az ünnepeletnek lakása elé, szűnni nem akaró éljenzéssel üdvözölve a körükbe kijövő alispánt. De nemcsak az iparosok tünnetése volt ez. Ezerre menő kö-

zönség vett részt a fáklýásmenetben, dörgöljennel szakítva meg *Szakkál* Mihály parhatósági jegyző beszédét, melylyel az iparosok felkérésére, az ünneppelt üdvözölte. Jól mondta a szónok, hogy ez nem egy pártnak, nem politikai elvtársaknak *büntése* volt, hanem *kitüntetés* a tiszta polgárcsínynek, a tisztelet és szeretet nyilvánulása politikai vagy helyi pártkínálat nélkül. *Stammer* Sándor alispán röviden felelt a szónok üdvözölő beszédére. Hangja — a napokban szenvedett méltatlan sérelem igazalma folytán — érces, nyomatékos volt, bár átrezgett rajta a mély meghatottság, melyet lelkeben ez a kitüntetés keltett s beszédjének utolsó szavai mély benyomást tettek a tisztelgőkre. Megköszöntve a kitüntetés, a megemlékezést s azt a szeretetet, mely az ünnepelet sugallta s amely őszinte szívvel ünnepelez. „*De tudom — így végző beszédét — hogy nem csupán kitüntetés akar ez lenni, midőn fáklýás-zenevel tisztelnék meg, hanem elégtételt akarnak nekem szolgálattai ama gyulaúatos rágalom és gyanúsítással szemben, mely 40 éves közszolgálat után, öreg koromra akarja beszemnyezni tiszta becsületemet. S éppen mert ezt tudom: less ez a nap életem legszebb napja!*” Szűnni nem akaró éljen követte e szavakat s ezzel a menet a legszebb rendben, ahogy jött, fordult vissza a Kurca partra, hol a zenekar a himnusz játszott el, miközben a fáklýások halomra rakták égő fályáikat.

— **Illetékelen korteskedés.** Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy *Horváth* Gyula orsz. képviselő városunkba érkezett, s hozzá tettük, hogy hallomásunk szerint lejáróvételének célja: hogy itt jó barátai: a *Balogh-Sima* szövetséget érdekében korteskedjék. Fentartással közöltük akkor ez utóbbi hírt és sokan voltak, a mérsékelttek közt, kik kétkedőleg fogadták a képviselő urnak imputált szándékot, mert nem tételeztek fel róla, hogy megyei befelétünkbe avatkozva, nevért ily kortes-üzelmek köpenyül kiszolgáltassa. A kételekedők alaposan csalódtak. A f. hó 8-án *Jontán* ármentesítő túrlánati szolga a következő szövegű nyílt felhívást körözte a párt nevében városzerte. „*Méltóságos Horváth Gyula orsz. képviselő úr városunkba megérkezvén, ez alkalomból pártunk erősítése céljából, jelenlétében ma délután 4 órakor tartandó értekezletre az alatt jegyzett urakat saját lakásomra tisztelettel meghívom. Sima Ferenc.*” Azt hisszük, a kétkedőket eléggé meggyőzi ez a körlevél *Horváth* Gyula és a *Balogh-Sima* szövetséget szándékaról s nem tehetünk mást, mint amit már előzőleg tettünk: határozottan helytelenfennünk kell az ily illektelen beavatkozást, amely helytelenfennünk az a tisztelet és rokonszenv sem tartóztat vissza, melylyel a képviselő úr személye iránt külföldben mindenha viseltünk.

— **Küldöttség a főispánnál.** A mindszenti járás tekintélyes küldöttsége járt szombaton a főispánnál *Vidovich* Antal jelenlegi főszolgabíró érdekében, hogy a közóhajtás megfelelően, a tisztújításnál, jelenlegi állásában továbbra is meghagyassék. A küldöttség szónoka *Keller* mindszenti plebános volt s a főispán szívélyesen fogadva tisztelgéseket, biztosította őket, hogy öneki, a maga részéről — a járás óhajja ellen semmi ellenvetés nincsen; s a mennyiben azonban a választásokat, illetve korteskedéseket befolyásolni nem kívánja: felléve őket, hogy óhajukat a nagy értekezleten adják

elő és ott érvényesítsék befolyásukat jeöltjük érdekében.

— **Betörés.** Vasárnapról hétfőre viradó éj-jel 11 órakor vakmerő betörés történt a kiserben. *Schreier* János kereskedő boltjába. A bolt a lakás mellett és a kiser legártabb utcájában van s ennek dacára a betörő zavartalanul végezte munkáját. Mintegy 20 fnt ezüst aprópénzt, egy női arany órást, ezüst két forintost s meg c-omagiátlan ezüstpénzt emelt el a jó madár, kit azonban a csendőrség már hétfőn kezdte keríteni egy *Berényi* nevű keménysepről-gény személyében. A léprekerült jó madarat azonnal börtönbe kísérték s lesz ideje gondoskodni a tiz parancsolat el teteléről: „*n e l o p j a*”.

— **Nem illik.** A mi tisztelt laptársunk a f. évi 143-ik számában beisméri ugyan, hogy *Szánthó* Lajos úr lapunk felelősszerkesztőjét a *Balogh* János-párt nevében küldte meg a megyei tisztú ügyészi állás jelöltségével, de e beismeréséhez hozzá teszi, hogy ezzel dicsekedni, legalább is nem illik. Nem vitakozunk vele. *Lehe*, hogy nem illik dicsekedni, (bár mi éppen nem dicsekedtünk) hanem hogy hazudni nem illik, az már bizonyos.

— **Furcsa jogéretlek.** A bíráló bizottság f. hó 9-én, a főispán elnökle alatt tartott gyűlésén, *Sima* Ferenc felebbezésére megsemmisítette dr. *Percel* János megyebizottsági tagga történt megválasztását. Ez a tény újabb bizonyosága annak, milyen veszedelmes viszonyok vannak nálunk s mennyire kény szert meg minden, aszerint ahogy egyes kolompokok számításába beleillik, vagy nem. A bíráló bizottság 4 tagja volt e gyűlésen jelen, az elnökön kívül: *Kiss* Zsigmond ügyvéd, *Balogh* János árvaszéki elnök, *Káldár* Henrik főszámvevő és *Halus* J. tiszttartó. Éz sajtóságos! azt kelle a hozott határozatból tapasztalunk, hogy a négy tag közül éppen csak az egy ügyvéd jogéretlek *nincs kifjáláde*, mert egyedül ő volt az, aki amellett küzdött, hogy a választás *ne semmisítessék* meg míg a többi három, *Balogh* János jogéretleknek és a barátság oltárára helyezett áldozatának hátsa alatt, a megsemmisítésére szavazott. Ugy látszik, hogy *Balogh* úr jogéretleknek is vannak biztonsági szellentüi.

— **Az új állandó választmány.** A megyei közgyűies által, az új állandó választmányi tagságra megéjett választás eredményét *Hubacsék* Pál, a szavazatszedő bizottság elnöke a tegnapi délutáni folytatolagos közgyűiesen mutatta be. E szerint az új választmány tagjai: *Wanner* Károly, *Nagy* Imre, *Novák* József, *Koröcs* Imre, *Kiss* Zsigmond, *Váradý* Lajos, *Balogh* János, *Rékly* Ferencz, *Szánthó* Lajos, *Hubacsék* Pál, *Hunyady* Lajos, *Halus* József, *Onódy* Lajos, *Sima* Ferencz, *Eszes* Mátyás, és *Alafly* Zsigmond.

— **Sport-egyleti hírek.** A „Szentesi sport-egylet” f. hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy miután a helybeli gimnázium tornatermet az igazgatóságtól használata, addig is, míg saját e célra berendezett helyisége leendő — megnyerte, e helyiséget a választmány által meghatározandó időben, legkésőbb a jövő hét folyamán ünnepélyesen megnyitja, és ezen ünnepelet bank-ettel köti össze. Továbbá határozata ment, hogy a társas élet élénkítésére közzé teendő helyen és időben zsur-fikeket rendez s erre nem tagokat, különösen pedig hölgyeket is szívesen lát. A sport-egylet, amint az idő engedi, a jégpályát megnyitja, mely egyelőre a kurca örvényen lesz, ha keményen felfagy; de hogy esékélyből fagy esetén is rendelkezhessek jégpályával, lépéseket tesz, hogy mielőbb a kongólódni viz gyűjtessék össze s itt sekély de elegendő vízen biztosabb jégpályát nyit; s e sportra különösen szíutén a hölgyeket igyekszik megnyerni, hogy a jég-pálya látogatottságát elősegítse. A helybeli gym. és polgári leányiskola növendékei

részere 1 trétt adatnak ki igénygyegek az egész évadra, hogy ezzel e sportot minél széleseb körbe megkedveltessek s már eleve sport-erőket nevelhessenek. A korcsolya sport egyéb kedvelői részére az idényjegy 2 forint 50 kr. napi belépti-jegy 10 kr. s ez utóbbi a jégpálya pénztáránál kapható. A bal eszméjét is elfogadta a közgyűlés és annak végrehajtásával a reudes választmányt bizta meg útastítván, hogy igyekezzenek minél nagyobb sikerrel kecsegtető, s anyagi haszonnal is járó tácvigalmat rendezni. E vigalom valószínűleg a farsang első hetének szombatján 1890 jan. 11-én tartatik meg. Tóth Kálmán v. tag lemondása folytán megüresedett választmányi állásra egyhangulag *Nigrinyi* Zoltán e. tag választatott meg. Az ülést *Fekete* és *Márton* elnök vezette. Szépe beszédben köztönte meg a bizalmat s ígérte, hogy az egylet felvirágoztatására, nehogy úgy járjon mint elődje: a csolnakozó és korcsolyázó egylet, mindent elkövet, de hogy e cél eléressék: minden egyes tag iparkodására és közreműködésére szükség van. Tudja, hogy komoly emberekkel van dolga, de ezt azért szükségesnek látta elmondani, hogy ezzel az őszetartás s vállvetett munkásság sikerességét kiemelje. Hiszünk, hogy az elnök figyelemzetés nem hangzik majd el a pusztában s az egylet társas életünkre azaz a jótékony hatással lesz, amelyet tőle méltán varunk.

— **Theaestélyi.** A kaszinó ez idei theaestélyinek elsője nem — mint lapunk legutóbbi számában írtuk — f. hó 25-én, hanem 21-én, szombat este tartatik meg s erre nézve, az alfrászi tv, a kaszinó termében már ki van téve egy egy teríték — bor nélkül — 1 fnt 20 Kr.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. *Mátéfy* Ferenc.
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi* Lajos.

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonához tartozó vág(Chidun) gyakorolható díjszedési jog a f. évi dec. 15-én d. e. 11 órakor a tanácssteremben tartandó nyilvános szóbeli árverésen, 1890-évi jan. 1-től kezdve 3 évi idő tartalomra, haszonbérbe fog adni, melyre bérleni kívánók 40 fnt bánatpénzzel ellátva ezennel meghívattatnak. A feltételek a tanácssteremben addig is megtekinthetők.

Szentes, 1889. dec. 7.

NAGY IMRE,
tanácsnok.

Van szeresém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **Szücs Dániel-féle házban** (Mócz Kálmán úr üzlete mellett) nagy kiterjedésű

idény-bazárt

nyitottam, hol mindennemű **karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak** igen jutányos áron, n. m. 7, 14, 25 kr. stb. kaphatók.

Főtörökvesem oda irányítottam, hogy a n. é. közönségnek a **karácsonyi és ujévi idényre olesó ajándékvásárlási forrás nyisnak**, miért is hiszem, hogy a n. é. közönség törökvesemet pártfogolni fogja.

Egyszersmind megjegyzem, hogy a kávéházzal szemben levő üzletemben is nagy választékok tartok ez alkalmi cikkekéből.

Mély tisztelettel
Wellisch Vilmos.